

QUÈ CAL SABER?

CURIOSITATS TERMINOLÒGIQUES SOBRE LA GRIP

L'octubre del 2005 es va detectar el primer cas de **grip** originària dels ocells a Europa. Aquesta **grip** s'anomena **grip aviària** (l'adjectiu **aviar* és incorrecte en català; en espanyol, són correctes tant *aviar* com *aviaria*, que n'és la grafia preferent¹), i ha estat l'origen de les pandèmies més mortíferes de **grip** del segle passat.

La **grip** també s'anomena **influença** (no **influenza* ni **influència*), i l'etimologia d'aquests dos termes és ben curiosa.

Grip prové del francès *grippe*, i aquest mot prové, segons Joan Coromines,² de l'alemany *grüpe(n)*, que significa 'arraulir-se', 'tremolar de fred', símptomes ben coneguts d'aquesta malaltia.

Influença té origen italià (*influenza*). Com que es tractava d'una malaltia que apareixia de manera recurrent i aparentment misteriosa, se n'atribuïa l'origen a la simple «influència» de l'aire, dels planetes o de causes més o menys etèries. També s'anomenaven **influença** altres malalties que no tenien res a veure amb la **grip**, però que es creia que eren ocasionades per aquestes «influències» aparentment inexplicables. El terme anglès *flu* és un escurçament del terme italià.

La **grip espanyola**, la pandèmia més mortal del segle xx (va causar de vint milions a cinquanta milions de defuncions)³ i, probablement, de la història,⁴ no va tenir un origen espanyol. Es tracta d'una **grip** d'origen **aviari** que va aparèixer al **Tibet** (no **Tíbet*) el 1917 i que es va estendre ràpidament per tot el món a causa dels moviments de tropes durant la Primera Guerra Mundial. Es va començar a anomenar **grip espanyola** perquè a Espanya hi va haver una gran proliferació d'articles i escrits referents a aquesta malaltia, amb la qual cosa es va pensar que s'havia originat en aquest estat. El veritable motiu és que als països en guerra hi havia una gran censura pel que fa a aquesta qüestió, mentre que Espanya era un estat neutral i s'hi permetia la publicació de material científic i d'opinió.

Hi ha malalties que s'anomenen **grip** i que no hi tenen res a veure, com ara la **grip àurica**, que és una polineuritis deguda a l'ús de sals d'or en el tractament mèdic.

1. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, *Diccionario de la lengua española* (en línia), 23a ed., Madrid, Espasa, 2014 (actual. 2020).

2. Joan COROMINES, *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, Barcelona, Curial i La Caixa, 1980-2001, s. *grip*.

3. *Pandemic Influenza Risk Management: A WHO guide to inform and harmonize national and international pandemic preparedness and response* (en línia). Ginebra: World Health Organization, 2017.

4. Malauradament, el segle XXI sembla que vol mantenir una macabra competència amb el segle passat en qüestió d'epidèmies devastadores: la **COVID-19**, pandèmia provocada pel **virus SARS-CoV-2** i notificada per primer cop a la ciutat de Wuhan (Xina) el 31 de desembre de 2019.